

Порядок вчинення виконавчого напису на договорі між батьками про сплату аліментів на дитину

Доповідач довела до відома, що ст.18 Цивільного кодексу України встановлено, що нотаріус здійснює захист цивільних прав шляхом вчинення виконавчого напису на борговому документі у випадках і в порядку, встановлених законом.

Пунктом 1 Переліку документів, за якими стягнення заборгованості проводиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 року № 1172, визначено, що стягнення заборгованості у безспірному порядку може здійснюватись шляхом вчинення виконавчого напису на нотаріально посвідчених договорах, що передбачають сплату грошових сум, передачу або повернення майна, а також право звернення стягнення на заставлене майно (крім випадку, передбаченого пунктом 1-1 цього переліку).

Відповідно до ч.2 ст.189 Сімейного кодексу України, у разі невиконання одним із батьків свого обов'язку за договором аліменти з нього можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса.

Основною перевагою цього способу сплати аліментів – є можливість примусового виконання такого договору. У разі недотримання умов укладеного договору платником аліментів той з батьків, з ким проживає дитина, має право звернутися до нотаріуса для вчинення виконавчого напису. Договір з вчиненим виконавчим написом може бути переданий до державної виконавчої служби. У такому разі аліменти будуть стягуватися з платника примусово у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження», у розмірі, передбаченому договором, без звернення до суду.

Процесуальний порядок вчинення виконавчих написів регулюється ст.ст. 87-91 Закону України «Про нотаріат» та гл. 16 р. II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 року № 296/5 (далі – Порядок).

Для вчинення виконавчого напису стягувачем або уповноваженим представником будь-якому нотаріусу, незалежно від місця виконання вимоги, подається письмова заява, зміст якої відповідає вимогам пп.2.1 п.2 гл.16 р. II Порядку.

Для вчинення виконавчого напису за нотаріально посвідченим договором про сплату аліментів на дитину нотаріусу подаються:

- а) оригінал нотаріально посвідченої угоди;
- б) документи, що підтверджують безспірність заборгованості боржника та встановлюють прострочення виконання зобов'язання.

Нотаріус вчиняє виконавчий напис на договорі, за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років. За заявою того із батьків, з ким проживає дитина, розмір суми, яка підлягає стягненню за виконавчим написом, може бути встановлений з урахування індексу інфляції за весь час прострочення та одного відсотка від суми несплачених аліментів за кожен день прострочення (якщо інше не встановлено договором).

Неустойка (штраф, пеня) включається до виконавчого напису, якщо це передбачено умовами договору (п.6 гл.16 Порядку).

В нотаріальній практиці мають місце численні випадки, коли неустойка (штрафи, пені) стягується за весь період заборгованості, тобто без урахування норми ст. 258 Цивільного кодексу України, відповідно до якої, для стягнення неустойки (штрафу, пені) застосовується скорочений строк позовної давності тривалістю один рік.

Виконавчий напис має містити:

- дату (рік, місяць, число) вчинення, посаду, прізвище, ім'я, по батькові нотаріуса, який вчинив виконавчий напис;
- найменування та місце проживання (місцезнаходження) стягувача;
- найменування та місце проживання (місцезнаходження) боржника, дату й місце його народження, місце роботи (для фізичних осіб);
- строк, за який провадиться стягнення;
- суми, що підлягають стягненню, або предмети, які підлягають витребуванню, у тому числі, пеня, проценти, якщо такі належать до стягнення;
- розмір плати, суму державного мита, сплачуваного стягувачем, або мита, яке підлягає стягненню з боржника;
- номер, під яким виконавчий напис зареєстровано;
- дату набрання чинності виконавчим написом;
- строк пред'явлення виконавчого напису до виконання;
- підпис нотаріуса, який вчинив виконавчий напис, скріплений печаткою;
- інші відомості, передбачені ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження».

Законодавець передбачає вчинення виконавчого напису на оригіналі документа, що встановлює заборгованість.

За договорами про сплату аліментів на дитину стягнення, як правило, здійснюється частинами.

У випадку, якщо за борговим документом необхідно провести стягнення частинами, виконавчий напис за кожним стягненням може бути зроблений на копії документа або на виписці з особового рахунку боржника. В даному випадку на оригіналі документа, що встановлює заборгованість, робиться відмітка про вчинення виконавчого напису і зазначається, за який строк і яка сума стягнута, дата і реєстровий номер нотаріальної дії.

Завідувач

Чотирнадцятої київської державної

нотаріальної контори

О.І.Пилипчук